

РЕШЕНИЕ

№ 23

гр. Търговище, 28.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ТЪРГОВИЩЕ в публично заседание на тридесети януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: МАРИАНА Н. ИВАНОВА

Членове: БИСЕРА Б. МАКСИМОВА
БОРЯНА СТ. ПЕТРОВА

при участието на секретаря ЦВЕТЕЛИНА С. ТОТЕВА
като разгледа докладваното от МАРИАНА Н. ИВАНОВА Въззивно
гражданско дело № 20233500500009 по описа за 2023 година

Производството е по чл.259 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на Община Търговище срещу решение № 503/09.11.2022 г., постановено по гр.д. № 900/2022 г. по описа на Районен съд – Търговище, с което е ПРИЗНАТО ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на Община Търговище, че Ф. М. Б. родена на ****.**** г., е починала на **** г., в 18.00 часа, в Б., И., Република Т., от сърдечна недостатъчност, без за този факт да е съставен Акт за смърт на лицето по законоустановения ред и Община Търговище е задължена да състави Акт за смърт на Ф. М. Б. на осн. чл.542, ал.1 от ГПК.

С оплаквания за нарушаване на закона и необоснованост, постановено при нарушение на съдопроизводствените правила, въззивникът моли решението да бъде отменено изцяло, като предявеният иск бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан. В жалбата са изложени следните доводи и съображения: Макар в обжалваното решение съдът да приема, че има съставен акт за смърт на Ф.М.Б., поч. на **** г., издаден от Министерството на вътрешните работи на генерална дирекция Гражданство и граждански дейности на Р. Т., в същото време задължава Община Търговище

да състави нов акт за смърт на Ф. М. Б., поч. на ***** г. в Б., И., РТ..

Позовавайки се на разпоредбите на чл. 38, ал. 4 от ЗГР и предвидените процедури в подзаконовите нормативни актове - чл. 3, ал. 1 от Закона за гражданската регистрация, предвиждащ, че в регистрите на актовете за гражданско състояние се вписват събитията раждане, брак и смърт за всички лица, които към момента на настъпване на събитието са български граждани и за лицата, които не са български граждани, но към момента на настъпване на събитието се намират на територията на Република България, на чл. 4, ал. 1 от Наредба № РД-02-20-9 от 21.05.2012 г. за функциониране на Единната система за гражданска регистрация, събитията по гражданско състояние, настъпили в чужбина за лица, които към момента на събитието са български граждани, се регистрират въз основа на препис или извлечение от съставения от чуждестранен местен орган или от български дипломатически или консулски представител акт за гражданско състояние, както и на обстоятелството, че на осн. Наредба № 1 на министъра на правосъдието и правната евроинтеграция от 19 февруари 1999г. за прилагане на глава пета от Закона за българското гражданство - чл. 15, ал. 3, във връзка с чл. 15, ал. 1 на 19.08.2019г. общината е отправила запитване до Министерство на правосъдието относно установяване на българско гражданство на лицето Ф. Б. (Ф. М.Б.), родена **** г. и починала на ***** г. в Р. Т., от където (на 07.11.2019г.) им е върнато писмо с указания какви документи още трябва да бъдат представени, копие от писмото е представено на лицето З. Й. М. (дъщеря на Ф. Б.), но същата не ги представи в общинска администрация Търговище, за да бъдат изпратени на Министерство на правосъдието, за да ни бъде отговорено дА. лицето е български гражданин или не, въззивникът счита, че като е достигнал до различни правни изводи, първоинстанционният съд е постановил едно неправилно и незаконосъобразно решение, обуславящо отмяната му.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК въззиваемата З. Й. А., чрез процесуален представител адв. С. А. от АК-Търговище, е депозирала отговор по жалбата, със становище за неоснователност на доводите на жалбоподателя за неправилност и незаконосъобразност на решението, по следните съображения: Съдът е съобразил всички представени по делото писмени доказателства (изброявайки представените от нея). Ответната страна - община Търговище не е доказала в производството, че лицето Ф. Б. е загубило

българско гражданство, за да се противопоставя на съставяне на акта за смърт. По аргументите на жалбоподателя, че е било необходимо да бъде направено запитване за установяване на българското гражданство на лицето с оглед на съставяне на акта му за смърт, възразява, че тази процедура е задължителна при безспорни данни за изселване на основание изселнически спогодби, при които лица, родени на територията на Р. България, са загубили българското си гражданство. Ответникът Община Търговище не е представил писмени доказателства за факт на отказ от българско гражданство, нито пък за лишаване на лицето от българско гражданство. Съгласно чл. 20 от Закона за българското гражданство „Български гражданин, който постоянно живее в чужбина, може да поиска освобождаване от българско гражданство, ако е придобил чуждо гражданство или ако има данни за открита процедура за придобиване на чуждо гражданство., т.е. предпоставките за освобождаване от българско гражданство са: българският гражданин, да живее постоянно в чужбина, да е придобил чуждо гражданство или ако има данни за открита процедура за придобиване на чуждо гражданство Съгласно чл. 98, т. 9 от Конституцията на РБългария, Президентът на РБългария издава указ за придобиване, възстановяване и освобождаване от българско гражданство, който указ се вписва в регистъра на населението, съгласно ЗГР. В производството пред първоинстанционния съд не били наведени доказателства в тази насока от ответната страна, напротив, видно от представеният писмен документ, издаден от Околийско управление, Общинска дирекция „Население“ на Б., РТ., се потвърждават твърденията на ищцовата страна, че лицето Ф. Б. не е придобила турско гражданство. В препис-извлечение от акт за смърт-формуляр С, издаден от Служба по гражданско състояние-Б., И. е записано “Регистриран в населението на България”. Въззиваемата страна счита, че всички писмени документи, които е приложила по делото, както и свидетелките показания, са потвърдили обстоятелството, че лицето е починало като български гражданин. Изцяло в задълженията на Кмета на Общината и на оторизирано от него длъжностно лице по гражданско състояние, съгласно ЗГР, е вписването на събитията раждане, брак и смърт в регистъра на населението, както и пресъставяне на такива, настъпили извън пределите на РБългария, актовете за гражданско състояние-раждане, брак и смърт. По делото има нА.чни писмени доказателства, че лицето не е загубило българско гражданство, не е приело

друго такова, нА.чието на ЕГН, както и неоспореното от ответната страна обстоятелството, че лицето е родено в гр. Търговище, РБългария от родители-български граждани. Счита, че презумпцията на чл.8 от ЗБГ, че български гражданин по произход е всеки, на когото поне единият родител е български гражданин, не е била оборена от ответната страна, с надлежни писмени доказателства. При така изложеното моли за потвърждаване на решението.

В с.з. пред въззивната инстанция страните поддържат доводите и възраженията си, чрез своите процесуални представители.

Представителят на Окръжна прокуратура – Търговище заявява становище за неоснователност на в.жалба по изложени съображения за основателност на искането за преиздаване на акт за смърт на починалата наследодателка на ищцата, поради което счита, че първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено.

След проверка по чл. 269-272 от ГПК, съдът намира следното:

Въззивната жалба е допустима и неоснователна.

Решението е вА.дно и допустимо.

За да се произнесе по същество, съдът съобрази следното:

Предявеният иск е обоснован с обстоятелството, че на ищцата, като законен наследник на Ф. М. Б. род. на ****.**** г., в България, която през януари 1981 г. заминала за Т. при брат й, с туристическа виза, където, поради възрастта си останала да живее и починала на ***** г., в гр.Б., И., Р.Т., от ответника е отказано преиздаването на акта за смърт на майка й, въпреки представения акт за смърт, издаден от турските власти, както и нА.чието на информация, че е записана в българските регистри на населението. Твърди се в исковата молба, че отказът на ответника бил поради факта, че в регистрите за гражданско състояние, които се съхраняват в община Търговище, липсва съставен акт за смърт, длъжностното лице не може да издаде препис от акт за смърт за Ф. М. Б. както и удостоверение за наследници. По молба на ищцата ответната Община Търговище, издала удостоверения за липса на съставен акт за гражданско състояние - акт за смърт на лицето.

В срока по чл. 131 ГПК Община Търговище е депозирала отговор, в който е заявила, че не се противопоставя на исковата молба, подадена по реда на чл. 542 от ГПК във вр. с чл. 38, ал. 4 и чл. 56 от ЗГР, от заинтересовано лице за защита на законните си права и интереси, считайки молбата за

допустима, по аргумент от разпоредбата на чл. 3, ал. 1 и чл. 38, ал. 4 от ЗГР; чл. 4, ал. 1 от Наредба № РД-02-20-9 от 21.05.2012 г. за функциониране на Единната система за гражданска регистрация; осочила е, че на основание Наредба № 1 на министъра на правосъдието и правната евроинтеграция от 19 февруари 1999г. за прилагане на глава пета от Закона за българското гражданство - чл. 15, ал. 3, във връзка с чл. 15, ал. 1 на 19.08.2019г. е направено запитване до МПравосъдието, относно установяване на българско гражданство на лицето Ф. Б. (Ф. М.Б.) Ф. Б. родена ****г. и починала на *****г. в Р. Т., от където (на 07.11.2019г.) им било върнато писмо с указания какви документи още трябва да бъдат представени Копие от писмото е представено на лицето З. Й. М. (дъщеря на Ф. Б.), но същата не ги е представила в общинска администрация Търговище, за бъдат изпратени на Министерство на правосъдието, за да им бъде отговорено дА. лицето е български гражданин или не. В съдебно заседание процесуалният представител моли съда да постанови решение, съобразно приложените по делото доказателства.

Търговищка районна прокуратура е заявила становище за допустимост на иска, но по същество – не е взела становище.

Сезиран в качеството си на въззивна инстанция, след съобразяване на събраните по делото доказателства, становищата и възраженията на страните в процеса, съдът прие за установено следното:

Ищцата е дъщеря на Ф. М. Б. род.на ****.**** г. и И.М..ев Б., починал на 15.03.1979 г., съгласно представеното по делото удостоверение за наследници изх. № 12593/20.08.2021г. на Община Търговище. Към исковата молба е представено, прието по делото, Удостоверение за липса на съставен акт за гражданско състояние изх. № 9430/28.06.2021 г., издадено от ответната Община Търговище, в което удостоверение е вписано, че на името на Ф. М. Б. с ЕГН-*****, няма съставен акт за смърт.

По делото са представени като писмени доказателства: Акт за смърт, издаден от Министерството на вътрешните работи на ген.Дирекция гражданство и граждански дейности на Р.Т. - с превод и апостил, препис от акт за смърт - формуляр С, с превод и апостил, от които се установява, че

лицето Ф.М.Б. е починала на *****г., в 18.00 часа в Б., И., Република Т.. Посочената причина за смъртта - сърдечна недостатъчност. В акта за смърт е вписано, че лицето е било на 83 години, вдовица с месторождение България. От представеното удостоверение изх.№ 11066/16.08.2019г., издадено от Община Търговище, е видно, че при проверка в семейните регистри няма данни лицето Ф. М.Б. с ЕГН- ***** да е изселено от Р България.

Пред първоинстанционния съд са събрани гласни доказателства, от които се установява следното: от показанията на св. С.К. (69г.)-роднина по сребрена линия, турска гр., постоянно пребиваваща на територията на РБ, и св. Ш. М. М. (60г.)- дъщеря на молителката З. М., се установява, че през 1981 г. Ф. заминала за Т. при сина си М. А., с туристическа виза. Два месеца след пристигането ѝ (св. С. К.), Ф. се разболяла, получила удар, залежала се на легло и повече не могла да се върне в България. Свидетелката и съпругът ѝ се грижели за Ф.. След като изтекла визата ѝ, ѝ направили документ за временно пребиваване, докато починала през 1985 г. След смъртта ѝ не са изпращани документи на близките ѝ. Съгласно показанията на св. Ш. М., им било обяснено, че чрез консулството ще се необходимите документи в България. Когато Ф. заминала за Т. била вдовица. Не е сключвала друг брак в Т.. Ищцата води настоящото охранително производство, заради наследствени имоти.

При така установените факти и обстоятелства, съдът прави следните правни изводи:

Иска е по чл. 542 и сл. ГПК във вр. с чл. 38, ал. 4 вр. с чл. 70, ал. 2 от ЗГР.

За ищцата, като наследник на починалата, е налице правен интерес от воденето на настоящия иск. По силата на чл. 542 от ГПК, когато законът предвижда, че известен факт с правно значение трябва да бъде удостоверен с документ, съставен по надлежен ред (като свидетелство за завършено образование, акт за гражданско състояние и др.), и такъв документ не е бил съставен и не може да бъде съставен, или съставеният е бил унищожен или изгубен, без да има възможност да бъде възстановен, лицето, което черпи права от този факт, може да иска от районния съд да установи факта и когато това е необходимо, да разпорежи да се състави съответният документ.

В конкретния случай се касае за факт с правно значение от категорията

на т.нар. юридически събития, какъвто несъмнено е фактът за смъртта на определено физическо лице, тъй като по силата на закона с този факт са скрепени определени правни последици. По силата на чл. 34, ал. 1, пр. 3 ЗГР удостоверяване на един такъв юридически факт е допустимо само с документ, издаден по законоустановения ред (чл. 34, ал. 2 ЗГР), като за акта за смърт правната уредба е детайлизирана в раздел IV, глава III на ЗГР.

Разпоредбата на чл. 70, ал. 1 от ЗГР вменява в задължение на българските граждани, които са поискА. от местен орган по гражданско състояние в чужбина съставянето на акт за гражданско състояние, да се снабдят със заверен препис или извлечение от акта и в срок не по- късно от шест месеца след съставянето му да го предадат или изпратят на българския дипломатически или консулски представител в тази страна, или да го представят направо пред длъжностното лице по гражданско състояние в общината по постоянния си адрес. Разпоредбата на чл. 70, ал. 2 от ЗГР (Изм. и доп. - ДВ, бр. 96 от 2004 г.) урежда хипотезата, в която българският гражданин не е могъл да предаде или изпрати съставения от местен орган по гражданското състояние в чужбина акт на български дипломатически или консулски представител, то той може да го представи направо на длъжностното лице по гражданското състояние в общината по постоянен адрес съгласно чл. 72, ал. 2, т. 1, 2 и 3, заедно с легА.зиран и заверен превод на български език. След получаване на преписа длъжностното лице по гражданско състояние регистрира настъпилото в чужбина събитие, като съставя съответен акт за гражданско състояние. Актовете, съставени по реда на чл. 72, ал. 2 от ЗГР, имат вторичен характер и по изрично разпореждане на закона в тях длъжностното лице вписва без изменение данните от съставения в чужбина акт за гражданско състояние. При регистрация на смърт, настъпила в чужбина, се вписват името на титуляря, датата и мястото на смъртта - чл. 72, ал. 3, т. 3 от ЗГР (в този смисъл е даденото разрешение в решение № 118/21.12.2017 г. по г. д. № 4596/2016 г. по описа на Първо ГО на ВКС).

В настоящия случай, безспорно е установено от доказателствата по делото, че е съставен акт за смъртта на Ф. М. Б.а от съответните органи в РТ., т.е. в държавата, където лицето е починало. Има представено съобщение за смърт, от което по безспорен начин се установява точната дата, час и причина за смъртта, както и населеното място в което е настъпила.

Няма спор, че компетентният български орган, съгласно горесцитираните разпоредби е Община Търговище, която в случая е отказала преиздаването на акт за смърт, въз основа на представения акт, удостоверяващ смъртта на лицето Ф. М. Б.а. В удостоверение изх. № 11066/16.08.2019 г., изд. от Община Търговище, отдел ГРАО, е записано, че за лицето Ф. М. Б.а с ЕГН (освободен): *****, няма данни да е изселено от РБългария. Посоченото, че ЕГН-то на лицето е освободено, не означава, че същата не е българска гражданка, нито има отношение към смъртта ѝ, а по-скоро е косвено доказателство за факта на смъртта на лицето. Още повече, че в издаденото три години по-късно удостоверение изх.№ 9430/28.06.2022 г. за липса на съставен акт за гражданско състояние, изд. от Община Търговище (л. 4), ответникът е посочил срещу дата на раждане: *****, т.е. ЕГН на лицето, същото ЕГН е посочено и в удостоверението за розствени връзки (л.14).I

По делото няма данни починалата да е изгубила българското си гражданство, в каквата насока е наведен довод от ответника. В представения, в превод и с апостил, документ от 22.07.22г., изд. От Околийско управление на Б., РТ. (л.36-37), в отговор на молба по повод вписване на Ф. Б., като турски гражданин, или отпочната процедура, е удостоверено, че след разглеждане на Системата с база данни установено, че липсва запис на лицето, родено **** г. в България.

Неоснователен е и доводът във въззивната жалба, че въпреки приетото от РСТ, че е издаден акт за смърт в РТ., съдът разпореждал издаването на „нов акт за смърт“. Именно въз основа на акта за смърт, издаден в държавата, където е починало лицето, български гражданин, надлежният български орган издава (преиздава) акт за смърт, съгласно разпоредбата на чл. 70, ал. 2 вр. с чл. чл. 72, ал. 2, т 3 от ЗГР.

Районният съд е достигнал до същия краен извод и правен резултат, поради което в.жалба се явява неоснователна, обуславящо потвърждаване на първоинстанционното решение, на осн.чл. 271, ал. 1, предл.1-во от ГПК.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 503/09.11.2022 г., постановено по гр.д.

№ 900/2022 г. по описа на Районен съд – Търговище, като правилно и законосъобразно, на осн. чл. 271, ал. 1, предл.1-во от ГПК.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховен касационен съд, в едномесечен срок от съобщаването му на страните, на основанията по чл. 280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____